

Forbundsnytt

TA ANSVAR: Direktør i helsedirektoratet Bjørn Inge Larsen må ta ansvar og rydde opp i vaksineringsrotet.

- Helsemyndighetene fraskriver seg ansvar

Helsemyndighetene fraskriver seg ansvar og burde styrt massevaksineringen med klart sterkere hånd, mener Norges Diabetesforbund.

– Mange med diabetes og i andre risikogrupper venter fortsatt på å få vaksine fordi det kommer for lite av den for sent, og mange foreldre er bekymret for barna sine. Naturlig nok. Og situasjonen deres blir jo ikke noe bedre når helsemyndighetene bruker en tv-kampanje for å understreke hvor viktig det er at alle i risikogruppene må vaksinere seg, samtidig som de faktisk ikke kan få tatt vaksinen nå, sier generalsekretær Bjørnar Allgot i Norges Diabetesforbund.

Når helsemyndighetene nå unnskylder seg med at flere kommuner ikke har fått gode nok systemer for vaksinasjon på plass, og samtidig kritiserer fastlegene for å ha vært for restriktive med Tamiflu, reagerer Allgot:

– Dette er ansvarsfraskrivelse. De nasjonale helsemyndighetene har det overordnede ansvaret for at flest mulig blir vaksinert så raskt som mulig, og at færrest mulig blir syke. Da kan de ikke gjemme seg bak kom-

muner og leger. Dette er ikke en forvaltningssak, men en pandemi med behov for massevaksinering.

Generalsekretæren i Norges Diabetesforbund viser blant annet til at de lange vaksinekøene i seg selv blir et sted hvor folk smittes, og at de sentrale helsemyndighetene også her må gå inn med tiltak.

– Skaff for eksempel munnbind og desinfeksjonsmiddel, og pålegg helsepersonellet å holde øye med dem som står i kø, slik at folk som viser tegn til sykdom må gå ut. Når vi utsatte landsmøtet vårt nettopp på grunn av faren for smitte, blir det litt ironisk at selve vaksinekøen blir en smittekilde, sier Bjørnar Allgot.

Les mer om svineinfluensa på diabetes.no

LEDER

Trygge rammer for barna

Å være barn og ha diabetes gir utfordringer, både for barnet selv og for omgivelsene. For å sikre gode dager i skole og barnehage er informasjon og tilstrekkelige ressurser til oppfølging avgjørende.

Dagens regelverk knyttet til hvem som har ansvar for tilrettelegging og medisinerer er svært vagt, og medfører at foreldrene selv i mange tilfeller må sørge for at hverdagen er trygg. Vi ser også at flere sykehus ikke lenger bruker ressurser på opplæring av ansatte i skole og barnehage. Barna blir taperne.

Både FFO og Diabetesforbundet har lenge arbeidet for et klarere regelverk, og godt hjulpet av en engasjert far fra Bergen har saken igjen kommet på dagsorden. Nylig møtte vi Helsedepartementet og Kunnskapsdepartementet for å diskutere utfordringer og mangler ved dagens system, og gi innspill til en tydeliggjøring av ansvar. En arbeidsgruppe er i gang, og forhåpentligvis får vi en lovhjemling av ansvaret, slik at det mest verdifulle vi har sikres gode rammer i skole og barnehage – det skulle bare mangle.

Anne Mette Liavaag
forbundsleder

Forbundsnytt

Landsmøtet – årets nasjonale happening

Om kort tid er det igjen landsmøte i Norges Diabetesforbund – det 26. i forbundets historie.

Landsmøte er den store møteplassen for hele organisasjonen – den formelle, den faglige, den sosiale og den vitamininnsprøyende møteplassen!

Det formelle landsmøtet

Følgende står i vedtektene § 5: "Landsmøtet er Forbundets høyeste myndighet. Det treffer avgjørelser i alle organisasjonsmessige saker som det ikke er tillagt Forbundets øvrige organer å avgjøre." Landsmøtet møtes hvert tredje år, denne gang 3.–6. desember 2009. Pga. svineinfluensaen ble landsmøtet denne gangen utsatt i ca to måneder. Landsmøtet består av utsendinger fra lokallag og fylkeslag fordelt etter antall medlemmer, samt Sentralstyret, øvrige nasjonale organer og generalsekretæren. Årets landsmøte blir sannsynligvis det største noen gang, med omkring 270 delegater eller totalt 320 deltagere.

Sakspapirer er sendt ut for en tid tilbake, mange fylkeslag skal ha eller har hatt regionsamlinger for å "øve" til landsmøtet, en stor perm med sakspapirer skal gjennomgås, og mange vedtak skal fattes. Landsmøtet er det nasjonale demokratiske organet organisasjonen har, og her er det flertallet som bestemmer! En viktig oppgave for landsmøtet er å velge nytt sentralstyre. Valgkomiteen har foreslått nytt sentralstyre – nå er det opp til Landsmøte å velge. Sentralstyret leder organisasjonen og er ansvarlig overfor landsmøtet.

Det faglige landsmøtet

Landsmøtet er også en faglig møteplass. På årets landsmøte vil det bli temaer omkring forskning, kosthold, psykologi og barn/unge med diabetes. Like viktig er alle de uformelle samtaler som foregår mellom mennesker som har diabetes, eller som er ekspert på diabetes – sent og tidlig. Ja, et døgn på landsmøte kan ha mange virksomme timer.

Det sosiale landsmøte

Landsmøte betyr gjensyn og gjensynsglede. Mange har vært på svært mange landsmøter – et eksempel på det er Jan Robert Aalstad fra Nordland. Jan Robert

deltok på sitt første landsmøte i 1972 og har vært på de aller fleste etter dette – ja, da blir jo bekjentskapskretsen stor! For deg som skal delta på landsmøtet for første gang: Her er hyggelige, velmenende mennesker – som representerer klokskap, og som alle er opptatt av diabetes på en eller annen måte. Du kan rett og slett risikere å være begeistret når du midt på dagen den 6. desember forlater Clarion Hotel Oslo Airport på Gardermoen. Uansett om du er erfaren eller førstereis – det er tre år til neste landsmøte!

Det vitamininsprøytende landsmøtet

Når du tar/får vitaminer, er det som regel fordi du har håp og tro på at dette er til nytte for deg og kroppen din. I diabetesammenheng vil en aktiv deltakelse på landsmøtet oppleves som en vitamininnsprøytning hvor du oppnår styrket energi, motivasjon og lyst til å jobbe videre med diabetessaken – lokalt, i fylket eller på nasjonalt plan. En utfordring kan være å få gnisten din til å smitte over på de i øvrige i styret som ikke har fått oppleve landsmøtet. Men din overdose av energipåfyll vil nok overvinne dette! Og det nye Sentralstyret får en pangstart når de setter i gang umiddelbart etter at landsmøtet avsluttes.

Vi ønsker hverandre lykke til med landsmøtet og det videre arbeidet for diabetessaken!

Med vennlig hilsen
Arild Melleby
Sentralstyret

Over 20 000 har tatt diabetestest

Siden diabetesrisiko.no ble lansert i august har over 20 000 tatt testen på nettet. Statistikken viser at om lag 10 prosent har 15 poeng eller mer, og dermed befinner seg i den øvre risikozonen.

Da testen ble lansert i august, ble også diabetesrisikostafetten igangsatt. Vi vil igjen oppfordre alle tillitsvalgte og frivillige til å ta kontakt med arbeidsplasser i sine lokalmiljø for å få flere til å bli med på stafetten. Testen fins på nettet, på www.diabetesrisiko.no eller i papirversjon som kan bestilles fra sekretariatet. Et informasjonsbrev om stafetten ligger på diabetes.no. Dette kan du skrive ut og ta med eller videresende til den eller de bedriftene du synes bør være med!

Husk at Verdens diabetesdag den 14. november i år handler om å finne de udiagnostiserte. Diabetesrisikotesten er et viktig verktøy!

Vekstnytt

Medlemstallet:

Per 27.oktober 2009 er vi 41 164 medlemmer, og vi ligger godt an i forhold til antallet medlemmer på samme tid i 2008. Her ser vi at det gode arbeidet vi alle gjør, gir oss vekst!

Månedens veksttips:

Alle som melder seg inn i Norges Diabetesforbund fra 1. oktober, får gratis medlemskap ut 2009. Dette er en kjempefin mulighet til å få nye medlemmer de siste månedene av 2009.

Veksthistorier

Det er flere nye veksthistorier på vekst-hjørnet. Les under: http://www.diabetes.no/no/For_tillitsvalgte/Veksthjornet/

Forbundsnytt

Målere i alle politibiler?

Politiet i Trondheim har fått blodsuktermålere i alle utrykningskjøretøy og i sentralarresten. Samt skolerte politifolk.

7. oktober var 30-35 polititjenestemenn samlet til kurs i regi av Norges Diabetesforbund, Sør-Trøndelag. I to timer var diabetes tema, etter flere glattcelleepisoder der føling og promille er blitt forvekslet.

– Vi ble veldig godt tatt imot. Mange spørsmål handlet om det praktiske ved blodsuktermåling, men de tok også for seg det juridiske rundt hvilken rett de har til å stikke hvis vedkommende nekter. Konklusjonen var at de skulle spørre i det lengste og ta i bruk helsepersonell hvis dette må til. Og alle stakk hverandre i fingeren og målte. De fikk også utdelt papirutgaven av diabetesrisiko-testen, forteller en strålende fornøyd Øystein Eriksen, leder i NDF Sør Trøndelag.

I 2004 ble en trondheimsmann mistenkt for fyllekjøring etter et følingsanfall, og turen endte i glattcella i Trondheim. I 2005 ble en somalier med diabetes oppfattet som ruset og urolig og plassert samme sted etter et kraftig fall i blodsukkeret, skriver Adresseavisen.

Men det finnes også tilfeller av en annen karakter, kan Øystein Eriksen fortelle:
– Det ble nevnt episoder der arrestanter med diabetes enten truet med eller faktisk

satte store doser med insulin for å få føling og dermed havne på sykehus i stedet for fyllearresten.

MÅLER: Nå kan politiet i Trondheim måle blodsukker.

Reise- stipend for tillitsvalgte 2010

Fra Norges Diabetesforbunds forskningsfond kan det deles ut inntil kr 50 000 i reise- stipend for personer som har tillitsverv i Norges Diabetesforbund, både på lokalt, fylkes- og lokallagsnivå. Søknadsfristen er 2. februar. Det skal sendes inn en reisereport senest to måneder etter reisen.

Dere kan laste ned søknads- og reiserapportskjema på vår nettside, eller ringe Norges Diabetesforbunds sekretariat.

Kontaktperson i sekretariatet er Marianne Todorovic, tlf. 920 13 097, e-post: marianne.todorovic@diabetes.no

Grasrot- andelen

Gå inn på sidene til Norsk Tipping og deretter Grasrotandelen for å se hvor mye som er utbetalt til deres fylkeslag eller lokalforening.

Dere kan også printe ut "kort" med strekkode til utdeling, slik at spillere kan betale direkte til deres lag/forening.

Nettadressen er: <https://www.norsk-tipping.no/grasrotandelen>

Julegave

Kun 1 av 4 har valgt sin grasrotmottaker. Det er fremdeles grasrotmidler å hente!

Det er fremdeles mange spillere som ikke har valgt sin grasrotmottaker. Dette kan ditt lag eller forening utnytte! Ved å gjøre en ekstra innsats med verving frem mot nyttår, vil din forening kunne tjene gode penger på Grasrotandelen, og få tidenes julegave rett inn på konto 1. januar 2010.

Gå inn på grasrotandelen.no og lær mer om hvordan dere kan gjøre dette.

Lykke til!

* For Multix fordeles halvparten av overskuddet til Grasrotandelen. Grasrotandelen beregnes ikke for Extra og Flax.

Forbundsnytt

Bilvinner: - Ikke til å tro!

Flere gevinster i årets lotteri er allerede blitt utdelt. Nylig ble den første bilen skrappt frem.

Henrikke Almo Myhre fra Hegra trodde ikke sine egne øyne da hun skrapte frem førstegevinsten, Citroën C1.

– Jeg måtte sjekke loddet flere ganger. Selv om jeg tipper hver eneste helg, har jeg aldri vunnet så mye som en trøstepremie, sier den lykkelige vinneren.

Det har enda ikke gått helt opp for henne at hun snart får en skinnende ny bil hjem i garasjen, men hun har likevel vært og prøvekjørt bilen hos en forhandler.

– Dette vil kanskje være den eneste sjansen jeg har til å få en helt ny bil. Så selv om den er litt liten, vil jeg beholde den, avslutter hun.

Hvem som vinner den siste bilen, er enda ukjent.

VINNER: Henrikke Almo Myhre vant bil.

Diabetes, jeg?

Nye tall viser at så mange som 700.000 i Norge har type 2-diabetes eller er i risikogruppen for å få det. Det er all grunn til å spørre seg: har jeg diabetes, eller er jeg i faresonen for å få det?

Bare 175.000 av de 700 000 er diagnostisert. Det betyr at veldig mange går rundt med en sykdom de ikke vet at de har eller kan være i ferd med å utvikle.

De udiagnostiserte er tema for Verdens diabetesdag 2009 i Norge. Et verktøy som kan tas i bruk for å anslå den statistiske risikoen for å utvikle type 2-diabetes er diabetesrisikotesten. Testen er sendt ut til alle lokalforeninger og fylkeslag, og nærmere 700 apotek har også mottatt den.

Testen kan blant annet brukes på stand, og den finnes også elektronisk på www.diabetesrisiko.no.

I slutten av oktober var det over 20 000 personer som hadde tatt testen på nett. Over 10 % av disse fikk 15 poeng eller mer. Det betyr at de har stor eller svært stor risiko for å utvikle type 2-diabetes innen ti

år. Disse anbefales å kontakte lege for ytterligere konsultasjon.

14. november og i tiden rundt datoen er det mange aktiviteter som arrangeres av lokalforeninger og fylkeslag – en oversikt finner du på diabetes.no.

Blå bygninger blir lyst opp i Norge også i år, og stort lokalt engasjement har ført til at en rekke bygninger vil lyse i blått. Husk å ta bilde hvis det er i ditt lokalmiljø! Send det til linn.frenningsmoen@diabetes.no, så vil det også bli lagt ut på forbundets nettsider.

Gratulerer med Verdens diabetesdag – og lykke til med arrangementene!

Kurs for unge med type 2-diabetes utsettes

Kurs for unge med type 2-diabetes som etter planen skulle arrangeres i Trondheim helgen 30. oktober til 1. november, utsettes til etter nyttår

NDF har i det siste vært i dialog med helsemyndighetene, og i et møte med interesseorganisasjoner 5. august ble vi frarådet å holde arrangementer for store grupper som er spesielt utsatt for komplikasjoner ved svineinfluensautbrudd, fram til vaksine er gitt. Personer med diabetes er en slik risikogruppe.

Det vil legges ut ny informasjon om kurset, samt nye påmeldingsfrister i løpet av oktober, så følg med på nettsiden www.diabetes.no.

Ved spørsmål ta kontakt med Camilla F. Øksenvåg på e-post eller telefon 951 58 996.

Forbundsnytt sendes på e-post til tillitsvalgte i Norges Diabetesforbund, og kommer ut 10 ganger i året. Bidrag og spørsmål kan rettes til informasjonsrådgiver Anders Dahl på telefon 950 32 540 eller på e-post: anders.dahl@diabetes.no.

Ansvarlig redaktør:
Anne Mette Liavaag

Redaktør/Design:
Anders Dahl

I redaksjonen denne utgaven:
Anne Mette Liavaag
Arild Melleby
Linn Frenningsmoen
Margrethe Aulie
Helene Eide
Sven Grotdal
Turid Gjerde Spilling
Anders Dahl